

Standpunt Loppersum inzake kamerbrief gaswinning

De minister heeft op 29 maart jl. aangegeven de gaswinning uit het Groningenveld de komende jaren te willen afbouwen en uiteindelijk in 2030 volledig te willen beëindigen. Daarmee ontstaat, weliswaar op langere termijn, het vooruitzicht dat de nadelige gevolgen van de gaswinning in de vorm van veiligheidsrisico's, repeterende schade, aanhoudende onzekerheid over de waarde van het eigen bezit en het effect en de cumulatie van deze omstandigheden voor gezondheid en welbevinden van de inwoners kunnen worden opgeheven. Dat perspectief is nodig om uit het beeld van dweilen met de kraan open te geraken en het maakt alle maatregelen om tegenwicht te bieden aan de genoemde nadelen als gevolg van gaswinning effectiever.

Het college van Loppersum juicht deze trendbreuk in de aanpak van de gaswinningsproblematiek dan ook zeer toe.

In de brief aan de Kamer geeft de minister aan dat hij aan het KNMI, het SodM, TNO en NEN een analyse en berekeningen zal vragen om de effecten van de in de brief beschreven maatregelen op het veiligheidsrisico van inwoners te bepalen. De minister doet dit in het vooruitzicht dat de beperking en uiteindelijk de beëindiging van de winning een positief effect hebben op het veiligheidsrisico en het veiligheidsgevoel van de inwoners.

Wij hopen van harte dat dit vooruitzicht door genoemde onafhankelijke deskundige organisaties op een voor zowel deskundigen als inwoners vertrouwenwekkende manier kan worden bevestigd. Daarbij constateren wij met instemming dat de minister aangeeft de bestaande veiligheidsnorm, conform het advies van de commissie Meijdam, te handhaven en dat het evident is dat onveilige huizen snel moeten worden versterkt. Dat is precies waar we mee bezig zijn!

De brief vermeldt ook dat het kabinet overige onomkeerbare maatregelen wil opschorten tot er meer duidelijkheid is over de veiligheid. Dat kan naar ons oordeel niet slaan op de lopende trajecten van versterking in onze gemeente die nu juist allen zijn gericht op het opheffen van onveilige situaties die vandaag gelden en ook bij volledige realisering van het voornemen tot stopzetting van de gaswinning tenminste nog jaren zullen voortduren.

Naar ons oordeel moet de volgorde dan ook zijn dat eerst de door de minister gevraagde onafhankelijke analyses en berekeningen moeten worden gemaakt, waaruit maximaal helder wordt hoe de veiligheidsrisico's zich ontwikkelen. Deze uitkomsten moeten vervolgens worden getoetst aan de bestaande veiligheidsnorm, waarna het moment kan worden bepaald waarop de norm zonder versterking kan worden bereikt. Tenslotte kunnen we dan aan de nieuwe informatie gezamenlijke conclusies verbinden, die met vertrouwen aan onze inwoners kunnen worden gepresenteerd.

Alle initiatieven met betrekking tot versterken die vanaf dat moment starten of waarvan nog niet is bepaald aan welke criteria de versterkingsadviezen worden getoetst, kunnen op basis van de nieuwe informatie worden beoordeeld.

Alle overige lopende versterkingstrajecten komen naar ons oordeel niet voor heroverweging, pauzering of stopzetting in aanmerking.

In de eerste plaats omdat de veiligheid van onze inwoners te allen tijde voorop moet staan. Daarnaast omdat mede in het licht van de geschiedenis van het dossier niet van inwoners die al in een fase van het versterkingstraject zitten kan worden verlangd dat zij de lasten dragen van de overbruggingsfase naar nieuw onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek en/of naar een beter veiligheidsperspectief op termijn. Om het laatste te onderbouwen kleuren wij de situatie in onze gemeente als volgt verder in.

Circa 300 huishoudens in de gemeente Loppersum hebben eind vorig jaar een versterkingsadvies ontvangen, na meer dan 1,5 jaar wachten. De versterkingsmaatregelen blijken in zeer veel gevallen zeer ingrijpend te zijn; zo ingrijpend dat sloop en nieuwbouw doelmatiger is. Hierover zijn inmiddels afspraken gemaakt met de betreffende eigenaren, zowel met particulieren als met huurders via hun woningbouwcorporaties. Het traject om tot uitvoering te komen is gestart. In het algemeen gaat het om lang lopende trajecten, waarin georganiseerd moet worden dat bewoners op niveau van blok, complex en straat met elkaar overeenstemming bereiken over gezamenlijk gedragen oplossingen. In deze trajecten is er al veel eerder in het proces sprake van commitment van overheid en NAM in de richting van de bewoners dan het finale moment waarop sprake is van juridische vastlegging van de afspraken.

Het ontijdig pauzeren dan wel stopzetten van deze processen zal worden beschouwd als onbehoorlijk bestuur, maar ook en vooral nieuwe deuken veroorzaken in het al geschonden vertrouwen. Veel inwoners verkeren al lange tijd in grote onzekerheid over hun toekomst, hun veiligheid en de waarde van hun bezit. Het verbreken van beloftes is in deze situatie funest. Het beperkte vertrouwen dat onze inwoners nog hebben in de (Rijks)overheid zou hiermee opnieuw grof worden geschonden. Dit zal ook de NCG, als in de ogen van de inwoners verantwoordelijke partij, worden aangerekend en zal het vervolg van de versterkingsopgave nog moeizamer maken. Ook de sociaal-maatschappelijke en sociaal-medische impact op betrokken inwoners zal groot zijn als nieuwe onzekerheid wordt opgeroepen en opnieuw de indruk wordt gewekt dat de veiligheid van inwoners van Groningen ondergeschikt is aan financiële belangen.

Naast eerder genoemde 300 gezinnen wachten 540 huishoudens in onze gemeente al een jaar of langer op een versterkingsadvies. Het bovenstaande is voor hen ook van toepassing. Dit lange wachten kan op dit moment alleen maar worden beantwoord met een snelle presentatie van de versterkingsadviezen en een deugdelijke uitvoering van de daarin aangegeven maatregelen in overleg met de bewoners.

In dat verband voelen wij ons aangesproken door de opvatting van de minister dat de huidige aanpak moet worden verbeterd, of het nu om honderd of om duizenden woningen gaat. De huidige rolverdeling, waarin de NCG en bij gevolg de gemeente afhankelijk is van instemming van NAM om voortgang te boeken, vormt daarin een aanzienlijke belemmering die naar ons oordeel met voorrang uit de weg moet worden geruimd om tot een betere en snellere aanpak in het belang van de inwoners te komen. Wij dringen er sterk op aan maximaal in te zetten op manieren om tot versnelling van engineering te komen en hier verder onderzoek naar te doen. De prominente rol die NAM nog speelt in het versterkingsprogramma en de eisen zij kan stellen aan versterkingsadviezen, werken vertragend. Wij vinden dan ook dat de versterking, ook in een situatie waarin kan worden afgeschaald, onderdeel moet worden van de publieke regie.

Zoals eerder aangegeven staan wij zeer open voor een heroriëntatie op de versterkingsopgave en zien wij er naar uit dat het in Loppersum weer zo veilig is dat we tot afschaling over kunnen gaan. Maar niet op dit moment! Niet zonder de juiste onderbouwing.

Wij zijn van mening dat het programma (inspecties, engineering en uitvoering van versterking) moet worden voortgezet zoals afgesproken tot het moment waarop blijkt dat door verlaging van de gaswinning een verlaging van het seismisch risico plaatsvindt die versterken overbodig of in mindere mate nodig maakt.

Zodra de door de minister gevraagde analyses van KNMI, SodM, TNO en NEN beschikbaar zijn gaan wij graag het gesprek aan over de mogelijke consequenties voor de versterkingsopgave. Tot dat moment vinden wij het onverantwoord om in welke vorm dan ook in de lopende trajecten in te grijpen.

Bé Schollema,
Wethouder